

ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління
Класичного приватного університету»

МЕТОДИКА СОЦІАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ПРОГРАМА
варіативної навчальної дисципліни
підготовки молодшого спеціаліста
галузі знань 1301 «Соціальне забезпечення»
спеціальності 5.13010101 «Соціальна робота»

(Шифр за ОПІ ВППП 4)

Кіровоград - 2017

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: _ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: доцент кафедри соціальної роботи Акімова Н.В., к.філол.н.

Обговорено та рекомендовано до видання Науково-методичною комісією ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»

Протокол від «__» _____ 2017 року № __

«__» _____ 20__ року Голова _____ Г. Ю. Шаркова

ВСТУП

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни “**Методика соціальних досліджень**” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки молодшого спеціаліста спеціальності **5.13010101** «Соціальна робота».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є знання історії виникнення, становлення та розвитку методики наукових досліджень в цілому, та в межах соціальної діяльності зокрема; оволодіння основними категоріями методики соціальних досліджень; дослідження сучасних теоретико-методологічних засад соціальних досліджень; знання про важливі аспекти соціальних досліджень у зв'язку з соціальним середовищем; оволодіння навичками проведення соціальних досліджень; формування професійного світогляду та наукового мислення.

Міждисциплінарні зв'язки: основи наукових досліджень, вступ до спеціальності, загальна психологія, соціологія, філософія, соціальна психологія

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Професійні засади методики соціальних досліджень

Змістовий модуль 2. Методики проведення соціальних досліджень та прогнозування

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу «**Методика соціальних досліджень**» полягає в тому, тому, щоб студенти засвоїли основні поняття щодо соціальних досліджень, їх принципи та закони, види, освоїли методи соціальних досліджень, навчилися коректно їх проводити та оформляти матеріали.

Загальноосвітня (навчальна) – сприяти становленню сучасного висококваліфікованого фахівця на підставі вивчення та розуміння механізмів та принципів соціальних досліджень, набуттю навичок проведення різних типів соціальних досліджень.

Розвиваюча - формувати й розвивати соціологічні і психологічні знання студентів, навчити їх аналізувати психічні явища та поведінкові акти в соціальній практиці, виробити навички самостійного аналізу психічних явищ, уміння застосовувати отримані знання при проведенні соціальних досліджень, сприяти оволодінню уміннями та навичками, які потрібні у професійній діяльності.

Виховна - формувати переконання та ціннісні орієнтації студентів відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості, активну громадську позицію.

Завдання вивчення курсу «**Методика соціальних досліджень**»:

- ознайомлення студентів з основами майбутньої професії, історією виникнення, становлення та розвитком методики наукових досліджень в цілому, та в межах соціальної діяльності зокрема;
- оволодіння основними категоріями методики соціальних досліджень;
- дослідження сучасних теоретико-методологічних засад соціальних досліджень;
- оволодіння глибоким знанням про особистість та групи, соціально-психологічні детермінанти їх становлення та розвитку в сучасній соціокультурній, їх впливом на соціальну взаємодію;
- засвоєння психологічних знань про важливі аспекти соціальних досліджень у зв'язку з соціальним середовищем;
- оволодіння навичками проведення соціальних досліджень;

- формування професійного світогляду та наукового мислення;
- сприяння підвищенню рівня професійної культури студентів.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен:

ЗНАТИ:

- поняття та види соціальних досліджень, їх специфіку та принципи;
- поняття та види виборок, їх специфіку та принципи формування;
- механізми реалізації основних психічних процесів в межах системи соціальної взаємодії;
- про систему сучасних методів соціологічних досліджень;
- про наукові підстави соціологічного прогнозування.

ВМІТИ:

- проводити соціальні дослідження різного рівня та типу;
- розробляти програму та план соціологічних досліджень;
- формувати вибірку відповідно до мети та специфіки соціологічного дослідження;
- формувати соціологічні прогнози;
- робити позитивні висновки з негативного досвіду, постійно вдаватися до самоаналізу і об'єктивної оцінки як своїх дій, так і дій інших;
- реалізувати психологічний підхід до особистості.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 72 години/ 2 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Професійні засади методики соціальних досліджень

Тема 1. Організація та проведення соціологічного дослідження

Понятійний апарат соціологічного дослідження. Види соціологічного дослідження. Етапи соціологічного дослідження.

Тема 2. Програма соціологічного дослідження

Поняття про програму соціологічного дослідження. Структура програми соціологічного дослідження. Тема дослідження. Проблема і проблемна ситуація. Об'єкт дослідження. Мета і завдання дослідження. Теоретична та емпірична інтерпретація понять. Гіпотеза дослідження. Стратегічний (принциповий) план дослідження

Тема 3. Вибірка

Генеральна та вибіркова сукупності. Поняття щодо вибірки. Обсяг вибіркової сукупності. Види вибіркової сукупності. Основні способи формування вибіркової сукупності.

Змістовий модуль 2. Методики проведення соціальних досліджень та прогнозування

Тема 4. Методи соціологічного дослідження

Система методів соціологічного дослідження. Специфічні методи соціологічного дослідження: соціометрія. Специфічні методи соціологічного дослідження: Аналіз документів. Формалізований метод аналізу документів, або контент-аналіз. Коефіцієнт зв'язку між двома ознаками. Кореляційний і регресійний аналіз. Методи багатовимірної статистики: факторний і кластерний аналіз. Підсумок аналізу та інтерпретації соціологічних даних

Тема 5. Прогнозування соціальних явищ та процесів

Методологічні основи передбачення майбутнього. Прогнозування. Види прогнозів. Методи соціологічного прогнозування. Модель у соціальному прогнозуванні

3. Рекомендована література

Базова література

1. Вербець В.В. Методика організації та проведення соціологічного дослідження: Навчально-методичний посібник / В.В.Вербець. – Березно. - 2008. – 231 с.
2. Вербець В.В. Методологія та методика соціологічних досліджень / В.В.Вербець.. – Острого, 2001. – 185 с.
3. Соціальна експертиза в Україні: методологія, методика, досвід впровадження / За ред. Ю.І.Саєнка. – К.: Ін-т соціології НАНУ, 2000. – 194 с.
4. Сурмин Ю.П. Методология и методы социологических исследований: учеб. пособие / Ю.П.Сурмин, Н.В.Туленков.– К.: МАУП, 2000. – 304 с.
5. Фаренік С. Логіка і методологія наукового дослідження / С.Фаренік. – К.: Вид-во УАДУ, 2000. – 340 с.

Додаткова література

1. Батыгин Г.С. Лекции по методологии социологических исследований / Г.С.Батыгин. – М.: Аспект-Пресс, 1995. – 286 с.
2. Борисова Ю.В. Методологія та методи соціального дослідження / Ю.В.Борисова. – К.: ДЦССМ, 2003. – 216 с.
3. Бутенко І.А. Использование новых технологий при опросах / І.А.Бутенко //Социол.исслед. – 2000. – №10. – С.118 – 124.
4. Бутенко І.А. Организация прикладного социологического исследования / І.А.Бутенко. – М.: Тривола, 1998. – 224 с.
5. Вербець В.В. Соціологія: теоретичні та методичні аспекти: Навч. метод. посіб. / В.В.Вербець. – Рівне:РДГУ, 2005. – 202 с.
6. Городяненко В.Г. Социологический практикум: Учебно-методическое пособие / В.Г. Городяненко. – К.: «Академия», 1999. – 160 с.
7. Михайлова Л.И. Социология культуры: Учеб.пособие / Л.И.Михайлова. – М.: ФАИР-ПРЕСС, 1999. – 232 с.
8. Основы прикладной социологии / под. ред. Ф.Э.Шереги, М.К.Горшкова. – М.: Интер-пракс, 1996. – 289 с.

9. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження / Н.В.Паніна. – К.: Наук. думка, 1996. – 232 с.
10. Сіницький М.Є. Сучасні інформаційні технології у менеджменті соціальної роботи / М.Є.Сіницький // Управлінські аспекти соціальної роботи. – К., 2002. – С. 190 – 241.
11. Теорія і методи соціальної роботи: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. В.Г.Семигіної, І.І.Миговича. – К.: Академвидав, 2005. – 328 с.
12. Чекотовский Э.В. Графический анализ статистических данных в MS Excel 2000 / Э.В.Чекотовский. – М.: Издат. дом «Вильямс», 2002.– 464 с.
13. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / В.М.Шейко, Н.М.Кушнарєнко. – 3-тє вид. – К.: Знання-прес, 2003. – 295 с.
14. Экспертные оценки в социологических исследованиях. / С.Б.Крымский, Б.Б.Жилин, В.И.Паниотто и др. – К.: Наук. думка, 1990.– 320 с.
15. Ядов В.А. Стратегия социологического исследования / В.А.Ядов. – М: Добросвет, 1998. – 596 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання - залік

5. Засоби діагностики успішності навчання:

Поточний контроль (рейтинг) – оцінювання за результатами практичних занять.

Модульний контроль.

Контроль самостійної роботи (захист індивідуальних науково-дослідницьких завдань).

Підсумковий контроль (залік).